

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«РЕГІОНАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

(для студентів 4 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного
рівня бакалавр, напряму підготовки 6.030601 - «Менеджмент»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Регіональний менеджмент» (для студентів 4 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напрямку підготовки 6.030601 - «Менеджмент») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: О. В. Васильєв. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 18 с.

Укладач: О. В. Васильєв

Рецензент: зав. кафедри ЕПМГ Харківської національної академії міського господарства, доктор економічних наук А. Є. Ачкасов

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу і узгоджена з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Рекомендована для студентів економічних спеціальностей.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту міського та регіонального розвитку, протокол №8 від 25.06.2012 р.

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Мета, об'єкт, предмет та місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	10
2.2. Зміст дисципліни.....	10
2.3. Розподіл робочого часу для проведення аудиторних лекційних занять та самостійної роботи.....	10
2.4. Лекційний курс.....	11
2.5. Практичні заняття.....	11
2.6. Індивідуальні завдання: курсовий проект (робота), <u>РГР</u> , контрольна робота тощо.....	12
2.7. Самостійна навчальна робота студента.....	13
2.8. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	14
2.8.1. Методи та критерії оцінювання знань.....	14
2.9. Інформаційно-методичне забезпечення.....	17

ВСТУП

Основною метою вивчення курсу “Регіональний менеджмент” є надання студентам теоретичних знань та набуття ними практичних навичок щодо територіальної організації продуктивних сил України, аналізу стану і визначення головних напрямків регіонального розвитку економіки в умовах ринкових відносин, вирішення проблем управління регіональним соціально-економічним розвитком та питання самоврядування. Предметом вивчення курсу є економічні та соціальні процеси, які забезпечують регіональний розвиток. Методика вивчення дисципліни передбачає врахування взаємозв’язків основних тем курсу з категоріями та основами економічної теорії, економіки і менеджменту, економічної та соціальної географії, розміщення продуктивних сил. Курс є органічною складовою фундаментальної підготовки менеджерів широкого профілю. Головні завдання вивчення дисципліни: - вивчення основ теорії управління регіональним розвитком, - розгляд завдань ефективного використання природних, науково-виробничих та людських ресурсів регіонів країни, - вивчення територіальної і галузевої структури господарського комплексу регіону, - ознайомлення з науковими засадами державної регіональної економічної політики, - сформулювати у студентів комплексне, просторове сприйняття управління регіоном з позиції зростання ролі людського чинника в усіх сферах суспільного виробництва.

Навчальну дисципліну „Регіональний менеджмент” віднесено до групи освітньо-професійних дисциплін підготовки бакалаврів за спеціальністю – “Менеджмент організацій і адміністрування”. Вона є невід’ємною частиною циклу економічних дисциплін, необхідних для підготовки сучасних менеджерів будь-якого рівня управління. Програму навчальної дисципліни розроблено у відповідності до вимог галузевого стандарту вищої освіти на базі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент».

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, об'єкт, предмет та місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра

Мета навчальної дисципліни – освоєння методологічних і методичних основ регіонального управління для використання в практиці управління для забезпечення економічного та соціального розвитку території.

Для досягнення мети поставлені такі **основні завдання**:

- здійснення аналізу сучасних вітчизняних і закордонних підходів до управління регіональним розвитком;
- визначення системи регіонального управління та змісту її основних складових;
- визначення та обґрунтування основних функцій регіонального менеджменту;
- формування фінансової основи регіонального управління;
- обґрунтування сукупного потенціалу регіональних ресурсів, як матеріальної основи регіонального розвитку;
- формування концепції, стратегії та програм економічного та соціального розвитку регіону.

Предметом навчальної дисципліни є економічні та соціальні процеси, які забезпечують регіональний розвиток.

Об'єктами регіонального менеджменту є теоретико-методологічні та методичні основи управління регіонами. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра подано у табл. 1.1.

Навчальна дисципліна «Регіональний менеджмент» належить до циклу вибіркових професійних дисциплін за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент», зі спеціальності – «Менеджмент організацій і адміністрування».

Таблиця 1.1 – Місце навчальної дисципліни «Регіональний менеджмент» в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Економічна теорія Макроекономіка Фінанси Менеджмент	Стратегічний менеджмент Менеджмент організації Інвестиційний менеджмент Інноваційний менеджмент

1.2. Інформаційний обсяг і зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. РЕГІОНАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

ЗМ 1. Теоретичні основи регіонального менеджменту

УНЕ 1.1. Регіональний менеджмент як наука і сфера практичної діяльності.

УНЕ 1.2. Система регіонального менеджменту.

УНЕ 1.3. Визначення та оцінка рівня економічного розвитку регіону.

УНЕ 1.4. Фінансова основа економічного розвитку регіону

ЗМ 2. Основні функції регіонального менеджменту

УНЕ 2.1. Аналіз стану економіки регіону.

УНЕ 2.2. Прогнозування та планування регіонального розвитку.

УНЕ 2.3. Організація регіонального управління. Контроль та регулювання реалізації основних функцій регіонального менеджменту.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

В результаті вивчення дисципліни «Регіональний менеджмент» у бакалаврів повинні бути сформовані певні професійні компетенції, які вони можуть використовувати в науковій та практичній діяльності щодо управління розвитком території (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Освітньо-кваліфікаційні вимоги до підготовки бакалаврів

Знання та вміння (за рівнями сформованості)	Типові напрямки діяльності, в яких використовують ся вміння і знання	Функції, які реалізуються на основі використання знань і вмінь
Фахівець повинен оволодіти знаннями щодо: економічної сутності та змісту категорій „регіональний розвиток”, „регіональне управління”; „система регіонального управління”; основних функцій управління регіоном; принципів, методів та інструментів регіонального управління; процесу регіонального управління; ресурсного та організаційного забезпечення регіонального управління; формулювання цілей та завдань регіонального управління	Наукові дослідження в галузі менеджменту	Науково-дослідна
Фахівець повинен вміти: розробляти концепцію, стратегію та програму економічного і соціального розвитку регіону; формувати систему стратегічних та поточних цілей регіонального розвитку; обґрунтовувати фактори, що впливають на стан регіональної економіки; розробляти організаційний механізм реалізації стратегії та програм економічного і соціального розвитку регіону; визначати і оцінювати рівень економічного розвитку регіону; формувати сукупність економічних і соціальних показників, визначати їх рівень та оцінювати його для обґрунтування управлінських рішень, що приймаються та реалізуються в системі ре-	Економічна та соціальна	Прогнозування розвитку території за основними економічними та соціальними показниками; розробка програм розвитку території; організація управління розвитком території; контроль та регулювання розвитку території

1.4. Рекомендована література (основна)

1. Васильєв О.В., Шевченко В.С. Регіональний менеджмент: конспект лекцій для студентів 4 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки 6.030601 - «Менеджмент»”. – Харків: ХНАМГ, 2012.
2. Коваленко М.А. Регіональний менеджмент: навчальний посібник. – К: Кондор, 2006

1.5. Анотації навчальної дисципліни

Анотація програми навчальної дисципліни

«Регіональний менеджмент»

Сучасне управління потребує використання системного підходу на основі комплексного поєднання цілеполягання, функцій управління, методів, принципів і інструментів, процесу управління при відповідному ресурсному та організаційному забезпеченні. Регіональний менеджмент є системою відкритого типу, мета функціонування якої полягає в забезпеченні економічного та соціального розвитку регіонів на основі ефективного управління територією. Мета дисципліни полягає в оволодінні теоретичними, методологічними і методичними основами регіонального управління для використання в практиці управління економічним і соціальним розвитком території. Предметом дисципліни є економічні та соціальні процеси, які забезпечують регіональний розвиток, а об'єктом – теоретико-методологічні та методичні основи управління регіонами.

Зміст дисципліни. Вивчення теоретичних основ регіонального управління, змісту та сутності його основних понять і категорій. Обґрунтування складових системи регіонального управління; визначення їх сутності та змісту; обґрунтування певного зв'язку між ними. Визначення сутності регіонального економічного зростання та розвитку; обґрунтування відмінностей між ними.

Вивчення джерел формування фінансової основи регіонального управління та обґрунтування шляхів її зміцнення. Вивчення сутності та змісту основних функцій регіонального менеджменту їх реалізація в інструментах регіонального управління при використанні відповідних методів і принципів формування стратегії і програми економічного і соціального розвитку території. Методологічне і методичне забезпечення організації регіонального управління. Розробка та вдосконалення організаційних структур управління, визначення їх основних властивостей і типів. Контроль та регулювання регіонального розвитку.

Аннотация программы учебной дисциплины

«Региональный менеджмент»

Современное управление должно быть основано на системном подходе на основе комплексного использования целеполагания, функций управления, методов, принципов и инструментов, процесса управления при соответствующем ресурсном и организационном обеспечении. Региональный менеджмент является системой открытого типа, цель функционирования которой заключается в обеспечении экономического и социального развития регионов на основе эффективного управления территорией. Цель дисциплины заключается в овладении теоретическими, методологическими и методическими основами регионального управления для использования в практике управления экономическим и социальным развитием территории. Предметом дисциплины являются экономические и социальные процессы, обеспечивающие региональное развитие, а объектом – теоретико- методологические и методические основы управления регионами.

Содержание дисциплины. Изучения теоретических основ регионального управления, содержания и сущности его основных понятий и категорий. Обоснование составляющих системы регионального управления; определение их сущности и содержания; обоснование связи между ними. Определение сущности регионального экономического роста и развития; обоснование отличий между ними. Изучение источников формирования финансовой основы регионального управления и обоснование источников ее формирования. Изучение сущности и содержания основных функций регионального менеджмента их реализация в инструментах регионального управления при использовании соответствующих методов и принципов формирования стратегии и программы экономического и социального развития территории. Методологическое и методическое обеспечение организации регионального управления. Разработка и совершенствование организационных структур управления, определение их основных свойств и типов. Контроль и регулирование регионального развития.

Annotation of the educational discipline program

«Regionalmanagement»

Modern management should be based on the use of a systems approach based on the complex use of goal-setting, management functions, methods, principles and tools, management process with the appropriate resource and organizational support. Regional management is the opened type system, its objective function consists in providing economic and social development of regions based on the effective territory administration.

The discipline objective is the mastery of theoretical, methodological and methodical basis of regional management for use in the practice management of the territory economic and social development. The subject of discipline

are the economic and social processes providing regional development, and object are the theoretical-methodological and methodical the regional management framework.

The discipline contents. Study of the regional management theoretical foundations, maintenances and essences of its basic concepts and categories. Ground of the system components of the regional management, the definition of their maintenance and essence, ground of the communication between them. Defining the essence of regional economic growth and development; study the differences between them.

Study of the financial basis for regional management and ground of the sources of its formation. Study the essence and maintenances of the main functions of the regional management, their implementation in the regional management tools in the use of appropriate techniques and principles of the policies and programs formation of the territory economic and social development.

Methodological and methodical support of the regional management organization. Development and improvement of institutional management, the defining of their basic properties and types. Regional development control and regulation.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл навчального часу за робочими навчальними планами за формами навчання та видами навчальної роботи

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Форма навчання	Семестр (и)	Години									Екзамен (семестр)	Заліки (семестр)
			Всього	Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
					Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КП/КР	РГР		
6.030601 - «Менеджмент»	Заочна	7	108	12	6	6	-	96	-	-	30	5	-

2.2. Зміст дисципліни

МОДУЛЬ 1. РЕГІОНАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

ЗМ 1. Теоретичні основи регіонального менеджменту

1. Регіональний менеджмент як наука і сфера практичної діяльності.
2. Система регіонального менеджменту.
3. Визначення та оцінка рівня економічного розвитку регіону.
4. Фінансова основа економічного розвитку регіону

ЗМ 2. Основні функції регіонального менеджменту

1. Аналіз стану економіки регіону.
2. Прогнозування та планування регіонального розвитку.
3. Організація регіонального управління. Контроль та регулювання реалізації основних функцій регіонального менеджменту.

2.3. Розподіл робочого часу для проведення аудиторних лекційних занять та самостійної роботи

Зміст навчальної дисципліни	Форми навчальної роботи			
	Лекц.	Сем., практич.	Лаб.	СРС
1	2	3	4	5
ЗМ 1. Теоретичні основи регіонального менеджменту	2	2	-	34
Тема 1. Регіональний менеджмент як наука і сфера практичної діяльності	2	2	-	8
Тема 2. Система регіонального менеджменту.			-	8

Продовження табл.

1	2	3	4	5
Тема 3. Визначення та оцінка рівня економічного розвитку регіону			-	8
Тема 4. Фінансова основа економічного розвитку регіону			-	8
ЗМ 2. Основні функції регіонального менеджменту	4	4	-	32
Тема 1. Аналіз стану економіки регіону	2	2	-	10
Тема 2. Прогнозування та планування регіонального розвитку.			-	10
Тема 3. Організація регіонального управління. Контроль та регулювання реалізації основних функцій регіонального менеджменту.	2	2	-	10
Виконання РГР				30
Всього	6	6	-	96

2.4. Лекційний курс

На лекційних заняттях студентам заочної форми навчання викладаються окремі найбільш складні питання з дисципліни

Зміст навчальної дисципліни	Кількість годин
	МОМГ
ЗМ 1. Теоретичні основи регіонального менеджменту	2
Тема 1. Регіональний менеджмент як наука і сфера практичної діяльності	2
Тема 2. Система регіонального менеджменту.	
Тема 3. Визначення та оцінка рівня економічного розвитку регіону	
Тема 4. Фінансова основа економічного розвитку регіону	
ЗМ 2. Основні функції регіонального менеджменту	4
Тема 1. Аналіз стану економіки регіону	2
Тема 2. Прогнозування та планування регіонального розвитку	
Тема 3. Організація регіонального управління. Контроль та регулювання реалізації основних функцій регіонального менеджменту	2
Всього	6

2.5. Практичні (семінарські) заняття

На практичних (семінарських) заняттях розбираються та вирішуються задачі та питання, що сприяють практичному засвоєнню матеріалу або викликають труднощі при виконанні контрольної роботи

Зміст	Кількість годин
	МОМГ
1	2
Визначення динаміки економічних показників, що характеризують регіональний розвиток Інтерпретація отриманих результатів. Література: основна [1; 2]; додаткова [4; 5; 13; 14].	2

Встановлення та обґрунтування взаємозв'язку між складовими системи управління регіону. Формалізація складових системи. Література: основна [1]; додаткова [6; 10; 11].	
Визначення та оцінка рівня економічного розвитку регіону на прикладі обласних регіонів за інтегральним показником. Література: основна [1]; додаткова [4; 5; 13; 14].	
Визначення структури бюджетів областей і її динаміки. Інтерпретація результатів. Обґрунтування соціальної спрямованості місцевих бюджетів. Література: основна [1; 2]; додаткова [13;14].	
Аналіз стану економіки регіону. Проведення економічного аналізу основних показників, що характеризують економіку регіону за такими видами аналізу: горизонтальний (визначення динаміки показників); вертикальний(визначення структури показників); факторний (визначення факторів, які впливають на результативний показник). Література: основна [1]; додаткова [13;14].	2
Розробка стратегії економічного та соціального розвитку регіону (області). Розробка програми економічного і соціального розвитку обласного регіону. Література: основна [2]; додаткова [2;14; 15].	
Побудова схеми, яка характеризує взаємозв'язок різних гілок влади на національному та регіональному рівнях. Визначення раціонального співвідношення централізації та децентралізації управління на прикладі організаційної структури управління Харківської обласної державної адміністрації. Формування системи показників, за яким необхідно здійснювати контроль регіонального розвитку. Визначення відхилень фактичних значень показників від запланованих та прийняття рішень щодо їх усунення. Література: основна [1; 2]; додаткова [7; 8; 9].	2
Всього	6

2.6. Індивідуальні завдання: курсний проект (робота), РГР, контрольна робота тощо

В межах самостійної роботи студентів виконується розрахунково-графічна робота (РГР) при консультуванні викладачем на протязі вивчення навчальної дисципліни у відповідності до графіку навчального процесу. РГР виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та придбання практичних навичок їх застосування при вирішенні проблем регіонального розвитку.

Розрахунково-графічна робота припускає наявність наступних елементів наукового дослідження: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявності елементів творчості.

Практична значущість РГР полягає в обґрунтуванні реальності її результатів для потреб практики регіонального управління. Реальною вважається

робота, яка виконана на основі аналізу результатів досліджень провідних фахівців в галузі регіонального управління, теоретичної бази щодо актуальних питань регіонального розвитку та запропонованої теоретико-методичної бази щодо шляхів вирішення проблем, які існують в регіональному розвитку.

Комплексний системний підхід до розкриття теми РГР полягає в тому, що предмет дослідження розглядається під різними точками зору – з позицій теоретичної бази і практичних напрацювань, умов його реалізації на підприємстві, аналізу, обґрунтування шляхів удосконалення і т. ін. – в тісній взаємозв'язці і єдиній логіці викладу.

Застосування сучасної методології дослідження полягає в тому, що при виконанні РГР, студент повинен використовувати апарат наукових методів дослідження, економіко-математичні методи та моделі, методики визначення інтегрального показника, який характеризує рівень економічного розвитку регіону; інструменти та принципи регіонального управління.

В процесі виконання РГР, разом з теоретичними знаннями і практичними навичками за фахом, студент повинен продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити, навчитися вирішувати науково-прикладні актуальні завдання.

Тема РГР за навчальною дисципліною “Регіональний менеджмент” є однаковою для всіх студентів, але виконується з використанням статистичного матеріалу за різними обласними регіонами України.

Тема РГР: “Оцінка рівня економічного розвитку регіону (на прикладі певного регіону)”.

Мета роботи: визначення, оцінка та аналіз рівня економічного розвитку регіонів України

Основні завдання:

- удосконалити поняття „економічний розвиток регіону” на основі аналізу існуючих підходів до визначення цього поняття;
- визначити зміст основних економічних показників, за якими розраховується інтегральний показник;
- розрахувати й оцінити інтегральний показник, що характеризує рівень економічного розвитку регіону за роками;
- обґрунтувати фактори-показники, які сприяли економічному регіональному розвитку в певному періоді.
- розробити заходи, реалізація яких сприятиме подальшому економічному розвитку регіону.

2.7. Самостійна робота студентів

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань регіонального управління. Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять щодо регіонального управління.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах.
5. Контрольна перевірка студентом особистих знань за запитаннями для самостійного поглибленого вивчення та самоконтролю.
6. Робота над РГР.

Зміст навчальної дисципліни	Обсяг у годинах
ЗМ 1. Теоретичні основи регіонального менеджменту	34
Тема 1. Регіональний менеджмент як наука і сфера практичної діяльності	8
Тема 2. Система регіонального менеджменту.	8
Тема 3. Визначення та оцінка рівня економічного розвитку регіону	8
Тема 4. Фінансова основа економічного розвитку регіону	8
ЗМ 2. Основні функції регіонального менеджменту	32
Тема 1. Аналіз стану економіки регіону	10
Тема 2. Прогнозування та планування регіонального розвитку.	10
Тема 3. Організація регіонального управління. Контроль та регулювання реалізації основних функцій регіонального менеджменту.	10
Виконання РГР	30
Всього	96

2.8. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Обсяг у годинах
Поточний контроль	
<i>Захист РГР</i>	2
Підсумковий контроль	
<i>Екзамен (тестування, білети)</i>	5

2.8.1. Методи та критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- оцінювання студента під час практичних занять;
- поточне тестування після вивчення кожного змістовного модуля;
- захист РГР;
- складання екзамену

Оцінку знань студентів з дисципліни "Регіональний менеджмент" здійснюють відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS. Ця система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (лекційної, практичної).

Підсумковою оцінкою поточного контролю є оцінка за модуль, тобто реалізується принцип модульного обліку знань студентів.

Навчальним планом з дисципліни "Регіональний менеджмент" передбачено складання екзамену. Для оцінювання знань використовують п'ятибальну національну шкалу та стобальну шкалу оцінювання ECTS.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання курсового проекту;
- виконання завдань поточного контролю.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 5-бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS. При оцінюванні виконання практичних завдань увага приділяється їх якості й самостійності.

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
ВІДМІННО	Відмінно відмінне виконання лише з незначними помилками	A	більше 90- 100
ДОБРЕ	Дуже добре вище середнього рівня з кількома помилками	B	більше 80-90 включно
	Добре - у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	більше 70 - 80 включно
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 - 70 включно
	Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії	E	більше 50 - 60 включно
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно — потрібно попрацювати перед тим, як перездати екзамен	FX*	більше 26 - 50 включно
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля	F**	від 0-25 включно

* з можливістю повторного складання екзамену.

** з обов'язковим повторним курсом

Поточний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді письмового контролю (контрольна робота за білетами або тестування за вибором студента). Поточний контроль проводиться у письмовій формі двічі по закінченню кожного зі змістових модулів після того як розглянуто увесь теоретичний матеріал та проведені практичні завдання в межах кожного з змістовного модулю.

Контроль здійснюється і оцінюється за двома складовими: лекційна (теоретична) і практична частини (розрахункові завдання). Для цього білети для проведення поточного контролю мають два теоретичні запитання та розрахункове завдання. Може бути також використано тестове завдання - за вибором студентів.

Знання оцінюються за 5-бальною системою за національною шкалою (контрольна робота) або за системою оцінювання за шкалою ECTS (тестові завдання).

Проведення підсумкового контролю. Умовою допуску до екзамену є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями та захист курсового проекту.

За умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 30% балів від загальної кількості з дисципліни (або більше 50% балів з поточного контролю за всіма змістовими модулями).

Екзамен здійснюється в письмовій формі за екзаменаційними білетами, які містять два теоретичні питання і розрахункове завдання, або за підсумковим тестовим завданням (за вибором студента), що дає можливість здійснити оцінювання знань студента з усієї дисципліни „Регіональний менеджмент”.

Екзаменаційні відповіді за білетами оцінюються за 5-бальною системою за національною шкалою, тестові завдання - за 100-бальною системою оцінювання за шкалою ECTS. В обох випадках оцінки згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів перекладаються у відповідну систему оцінювання.

Оцінювання знань за 5-бальною системою за національною шкалою:

Оцінку „відмінно” ставлять, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих і основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка „ дуже добре ”. Теоретичні запитання розкрито повністю на основі програмного і додаткового матеріалу. При виконанні практичного завдання студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка „добре”. Теоретичні запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичне завдання виконано взагалі правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка „задовільно”. Теоретичні запитання розкрито повністю, проте при викладанні програмного матеріал допущені незначні помилки. При виконанні практичних завдань без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускає помилки.

Оцінка „задовільно (достатньо)”. Теоретичні питання розкрито неповністю, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання студент припускається значної кількості помилок та зустрічається зі значними труднощами.

Оцінка „незадовільно”. Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

Оцінка „незадовільно”. Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання.

2.9. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	Де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література	
1. Васильєв О.В., Шевченко В.С. Регіональний менеджмент: конспект лекцій для студентів 4 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки 6.030601 - «Менеджмент»». – Харків: ХНАМГ, 2012.	Темі 1-7
2. Коваленко М.А. Регіональний менеджмент: навчальний посібник. – К: Кондор, 2006	
3. Стеченко Д. М. Управління регіональним розвитком: Навч. посібн.– К.: Вища школа, 2000	
2. Додаткові джерела	
1. Регіональна економіка: Словник довідник / За ред . М.В.Підмогильного. – К.: Тираж, 2004. – 346 с.	Темі 1-7
2. Коротун С.І., Романів О.Я. "Регіональна економіка" Конспект лекцій. Рівне - 2007р.	
3. Регіональна політика та механізми її реалізації / За ред. М. І. Долішного. – К.: Наукова думка, 2003. – 503 с.	
4. Регіональна політика України: інституціонально-правове забезпечення. Зб. офіц. доп. / За ред. З. С. Варналія. – К.: НІСД, 2004	
5. Регіональна політика: методологія, методи, практика / М.І Долішний, В. С. Кравців, В. К. Симоненко та ін. – Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2001.	
6. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / За ред. З. С. Варналія. – К.: Знання України, 2005.	
3. Ресурси мережі Internet	
1.Сервер Верховной Рады Украины. // www.rada.gov.ua	Темі 1-7
2. Нормативные акты Украины. // www.nau.kiev.ua	
3. Державний комітет статистики України // http://ukrstat.gov.ua .	

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та
робоча програма навчальної дисципліни

«Регіональний менеджмент»

(для студентів 4 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного
рівня бакалавр, напряму підготовки 6.030601 - «Менеджмент»)

Укладач: **ВАСИЛЬЄВ** Олексій Вікторович

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2012, поз. 479 Р

Підп. до друку 18.06.2012 р.	Формат 60x84/16
Друк на ризографі	Ум. друк. арк. 1,1
Тираж 15 пр.	Зам. № 8508

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4064 від 12.05.2011 р.